

és idővesztéséget, hanem a helyettes költségeit is kockáztatja a mindig kérdéses behajthatóság ellenére is. Ha a száz pengőn felüli költségnek behajtására indított perben az ügyvédnek módjában áll saját személyes bírósága előtt fellépni, ahol saját maga láthatja el a tárgyalást, mennyivel inkább meg kellene, hogy legyen ez a joga a kisebb ügyekben. Mért az 54. számú döntvény óta fennálló helyzet azt jelenti, hogy az ügyvédek inkább le fognak mondani másutt lakó adósaikkal szemben fennálló, száz pengőt meg nem haladó követeléseik késes eredményű behajtásának megkísérléséről, mintsem hogy a perbeli helyettesítéssel okvetlenül felmerülő költségeket viseljék.

II. Azt a szent dogmát, hogy biztosítási végrehajtás *csak* a költségre el nem rendelhető, az újabb bírói gyakorlat már kikezdte egy kicsit. Abban már megállapodott a Kúria gyakorlata, hogy ha a tőkén kívül költségen is marasztaló ítélet alapján a kötelezett fél csak a tőkét helyezte letétbe, úgy az ellenfél javára egyedül a perköltség erejéig biztosítási végrehajtás elrendelhető; ugyanígy akkor is, ha váltóperben felperes, időközi fizetés folytán, a költségre szállította le a keresetet. Viszont, ha rendes perben bármi okból csak a költségre szólt a marasztalás, erre a Ppé. 51. §. alapján nem rendelhető el a biztosítási végrehajtás a Kúria szerint, holott az előbbi esettel ez teljesen analóg. A budapesti Törvényszék szerint csak olyan ítélet alapján lehet a perköltségre biztosítási végrehajtást elrendelni, amely a keresetével elutasított felperest marasztalta a perköltségben.

A budapesti Törvényszéknek egyik legújabb (14.114/1933.) határozatából azonban úgylátjuk, hogy e kérdés körül ismét az ügyvédekre kedvezőtlen szelek fújdognak a judikaturában. A Törvényszék ugyanis azt mondta ki, hogy ahol a jogorvoslattal megtámadott ítélet egyedileg határozott ingók átadására és perköltségre szólt, ott az ingókra zárlatnak természetesen helye van, viszont a költség erejéig nem lehet biztosítási végrehajtást kérni emellett, mert „biztosítási végrehajtást csak a költségre nem lehet elrendelni.” Ez a határozat mereven szembe helyezkedik nemcsak a törvényszéki, de a kúriai gyakorlat belső rációjával is. Ha egyszer pénzzolgáltatásra kötelező ítélet esetén lehet az alperes ellen, aki tőkét és kamatot igen, de a költséget nem biztosította, elrendelni a biztosítási végrehajtást, akkor miért más az eset ott, ahol nem pénzt, de meghatározott ingókat kell szolgáltatnia az alperesnek?

Dr. Hajdu Miklós.

Magyar ügyvédi költségkövetelések bírói érvényesítése Németországban német megbízókkal szemben. A német polgári perrendtartás szerint vagyoni jogi ügyekben külföldi bíróság ítélete többek között az esetben sem végrehajtható, ha az illető ország és Németország között nincs végrehajtási viszonyosság. Márpedig Magyarország és a Német birodalom között — az 1905. július 17-i hágai polgári jogsegélyegyezmény 18. és 19. szakaszának eseteit (a felperessel vagy a mellékbeavatkozóval szemben megállapított költségek) kivéve —

nincs végrehajtási viszonyosság; ennél fogva, ha magyar ügyvéd költségeit németországi ügyfelével szemben és ennek Németországban fekvő vagyonára akarja érvényesíteni, úgy e célból előbb érvényes német végrehajtási címet kell szereznie. Ily végrehajtási cím nemcsak bírói ítélet, hanem fizetési meghagyás vagy végrehajtható közokirat (bírótság előtt felvett vagy közjegyzői okirat) is lehet. Ez utóbbiak rendszerint lényegesen kisebb nehézséggel és költséggel szereshetők meg, de a dolog természeténél fogva csak akkor, ha az adósban a fizetési készség megvan és pusztán csak a fizetési képesség hiányzik. Az adós gyakran azért nem hajlandó az elintézésnek legegyszerűbb módját t. i. tartozásának végrehajtható okiratban való elismerését választani, mert nincs módjában a vonatkozó bírói vagy közjegyzői költségeket illetőleg illethekeket előlegezni; azonban ez akadály a legtöbb esetben elhárítható, ha a hitelező ügyvéd e költségeket magára vállalja vagy a német közjegyzőt utasítja, hogy a vonatkozó okiratot az adóssal szembeni költségfelszámítás mellőzésével vegye fel. Ha azonban az adós tartozását végrehajtható okiratban elismerni nem is hajlandó, a legtöbb esetben kész lesz legalább arra, hogy a magyar ügyvéd kérelmére kibocsátandó fizetési meghagyással szemben nem él ellentmondással, úgyhogy az ellentmondási határidő letelte után újabb kérelemre már végrehajtást elrendelő végzés bocsátható ki. Ez utóbbi hatálya azonos egy járásbírói mulasztási ítéletével; nevezetesen a kézbesítéstől számított egy hét letelte után jogerőssé válik, hacsak az adós kifogással nem él.

A fenti esetekben a magyar ügyvéd tehát német végrehajtási címet szerezhet, anélkül, hogy helyettes közreműködését kellene igénybevennie; a végrehajtható okiratban történő tartozáselismerésnél ugyanis semminemű jogi fejtegetés nem szükséges, a fizetési meghagyás, illetőleg végrehajtást rendelő végzés kieszközléséhez pedig ugyancsak elegendő a tényállásnak, illetőleg a költségtartozás összegének világos előadása.

Az esetek túlnyomó részében azonban az adós kifogásokat emel vagy el akarja húzni az ügyet és ennél fogva a fentjelzett utak nem járhatók. Ez esetben természetesen a hitelező kénytelen lesz végrehajtási címként német bírói ítéletét (vagy szükség esetén zárlatot vagy ideiglenes intézkedést rendelő végzését) kieszközölni. A magyar ügyvéd költségigényének anyagi jogi megítélése szempontjából rendszerint a magyar jog lesz irányadó, így különösen az elévülés, az összegszerűség a quota litis kikötés vagy a külön honorárium fizetésére irányuló megállapodás érvényessége kérdésében.

Német per jog szerint a külföldi jogszabályt, feltéve, hogy az a német bírói ítélet előtt ismeretlen, — ami pedig a magyar jog tekintetében a rendszerinti eset, — a félnek kell bizonyítania. Mindaddig, amíg csak az elévülés kérdéséről vagy egy előre meghatározott honorárium érvényesítéséről van szó, a magyar jogszabály bizonyítása

nem okoz nehézséget. A nehézség ott kezdődik, ahol a német bíróság előtt azt kell bizonyítani, hogy egy, számos kiadási és munkadíjtételből álló költségjegyzék magyar jog szerint jogszerűnek tekintendő. A nehézség onnan ered, hogy a német joggal ellentétben a magyar jog nem ismeri a törvényben megállapított vagy legalább is általános érvényű díjskálák intézményét. A német bíró tehát kénytelen a költségkérdésben a magyar joggyakorlat bizonyításába belelenni. E bizonyítás természetesen rendkívül hosszadalmas és fáradtságos, egyben pedig, figyelemmel a beszerzendő vélemények és megkeresések alap- és fordítási költségeire, igen drága is. Emellett pedig még mindig megtörténhet, hogy minden bizonyítás ellenére a német bíróság a magyar gyakorlattól teljesen eltérő álláspontot foglal el. A magyar ügyvéd tehát úgy jár el helyesen, ha mielőtt még perét német bíróság előtt megindítaná, lefolytatja Magyarországon a Ppé. 18. §-a szerinti perenkívüli eljárást. Nézetem szerint a magyar bírónak ezen eljárásban hozott költségmegállapító végzése nemcsak perjogi hatályú, hanem ama részében, melyben az érvényesített munkadíjak és kiadások összegszerűsége felett hataroz, anyagi jogi hatályú is, minthogy költségmegállapító rendelkezésével az idevágó magyar jogszabályokat materiálisan is alkalmazza; ezért a német bíró az összegszerűség kérdésében a magyar bíró megállapításától rendszerint már nem térhet el, hanem egyszerűen csak annak vizsgálatára fog szorítkozhatni, vajjon a felszámított tételek jogerősen érvényesíthetők-e a megbízóval szemben; ezt viszont annál is inkább teheti, mivel adott esetben a költségigény felett ítélkező magyar bíróság is kizárólag csak az összegszerűség tekintetében volna a Ppé. 18. §-a alapján indított eljárásban hozott megállapító végzéshez kötve. (C. VI. 7001/1929.; C. VI. 8206/1929.)

Teljesség kedvéért utalok arra, hogy ezidőszent külföldi követelések a Német Birodalom területén csak az illetékes német devizahatóság engedélyével érvényesíthetők. Ez az engedély azonban nem szükséges oly jogcselekményekhez, amelyek nem a követelés behajtását hanem csak biztosítását célozzák. (Pl. zárlat, ideiglenes intézkedés stb.)

Dr. Katinszky Ernő, Berlin.

IRODALOM.

A magánjog szerkezete. Írta: *Dr. Fürst László.* I. Ezek a sorok nem célozzák a könyv kritikai megbeszélését — csupán egy figyelmes olvasó impresszióit. Még csak tartalmi ismertetést se adnak a könyvről. Annak a reklámtechnikának az eszközeivel íródtak e sorok, melyek el sem árulják, hogy miről van szó, csak éppen a kíváncsiságot, figyelmet akarják — egy meg nem jelölt ismeretlenre reáirányítani. Ez a pár sor figyelemkeltés: itt a a könyv olvassátok.

II. A jogtudomány: grammatikai hasonlattal élve: jórész